

Pamflet tegen examens en stapjes tot verandering

Vanuit boosheid of zelfs verontwaardiging, vanuit zulke gevoelens ontstaat de gedachte "waar zijn we mee bezig" met als antwoord "ik weet het niet, maar alleszins niet goed" in de zin van "wat doen we de kinderen, de leerlingen aan".

Kijk eens, wat een inleiding. Af en toe word ik boos op het schoolsysteem en/of op het maatschappijsysteem. Dan bedenk ik vanalles wat kan veranderen en iets later denk of voel ik 'maar eigenlijk zijn we met onze school al in de verandering getreden door een Vrije School te zijn en doordat we allemaal bewuste, creatieve, vernieuwende collega's zijn.'

Maar toch... en hier komt het pamflet.

Examens zijn nefast voor onze leerlingen. Ze zijn het tegendeel van goed, mooi en waar. Examens zijn niet goed, niet mooi en niet waar!

Examens zijn niet goed want ze creëren faalangst, negatieve stress en minderwaardigheidsangst (of meerderwaardigheidsangst). Het zou positieve stress kunnen opleveren als de examens mooi waren.

Een kooropvoering, een euritmieoptreden of een kunstwerk zijn mooi. De wilskracht die daar in zit komt tot uiting in iets moois, iets dat mag gezien worden.

En examens zijn niet mooi. Er is niets moois aan. Zwarte letters op wit papier of -nog erger- een computergedrocht. De gezamenlijke concentratiespanning, de focus sfeer, zou mooi kunnen zijn als die om iets wáárs zou gewonden worden. Zoals bij een vergadering met een beeldvormings-, oordeels- en besluitfase en een krachtige beslissing: "daar gaan we voor!".

Maar (centrale) examens zijn niet waar. Het zijn cognitieve, wetenschappelijke weetjes, die klaarblijkelijk rond een thema gegroepeerd zijn en die ogenschijnlijk kennis, vaardigheden en attitudes meten. Maar zo'n thema aardrijkskunde wordt doorspekt met wiskunde grafieken en de attitude 'zorg voor het milieu' is een haakje om een kennisweetje aan vast te hangen. En daarbij is de kennis die in examens verborgen zit helemaal ontdaan van spirituele waarden en geesteswetenschappelijke waarheden.

Niet waar dus, die examens, en daarom niet mooi en niet goed en dus nefast!

En nu de stapjes tot verandering, succes!

Er is een bewustzijnsverandering nodig om dat maatschappelijk probleem van de examens en andere werelduitdagingen grondig aan te pakken en tot nieuwe vormen en inhouden te komen. Gelukkig weet een minderheid in deze wereld wat die bewustzijnsverandering inhoudt en wie zijn dat? Wij, spirituelen!

<http://www.evrimove.eu/evrisongbook>

(laatste liedje)

In de antroposofie heet die verandering de ontwikkeling van de bewustzijnsziel.

Bewustzijn en ziel, twee woorden die al honderden jaren niet meer bij elkaar horen. Bewustzijn is hersenwerk geworden en ziel bleek in die jaren een vaag of religieus iets dat bijvoorbeeld uitmondde in psychologie (leer van de psyche) of hel en verdoemenis. Nu is het moment om die twee termen bij elkaar te voegen, bewustzijn en ziel. hoofd en hart moeten bij elkaar gevoegd worden.

Het kan beginnen bij het hoofd, het verstand, want daar zijn we bewust. Daar zijn we slim. Daarmee hebben we de wetenschappelijke weetjes ontdekt. Daarmee zijn we aardeburger geworden. Dat is allemaal de verwezenlijking van de verstandsziel (en dan zijn we weer bij de antroposofie -waar het woordje ziel bijna altijd aanwezig is). En in die tijd, het tijdperk van de verstandsziel, zitten we willens nillens in. We denken materialistisch. We denken nog niet hersenvrij. Daar moeten wij spirituelen ons van bewust zijn.

Een allereerste, minieme stap van verstandsziel naar bewustzijnsziel is zelfreflectie. Daar zijn we goed in. Op die kar zijn vele wereldinitiatieven gesprongen. Hele structuren, processen zijn uitgewerkt met reflectie, feedback, gesprek, ... als uitgangspunten. Laten we daar vooral mee doorgaan. Laten we naar onszelf kijken: wat doe ik, welke reactie breng ik teweeg door wat ik doe of laat. Hoe moeten we samenwerken elk vanuit ons eigen bewustzijn/verstand? Hoe moeten meningen samenkomen, hoe moeten problemen verteld worden? Hoe zoeken we samen naar oplossingen?

Voordat we een gat in de lucht springen -we hebben het gevonden, zo gaan we de toekomst tegemoet- moeten we met onze voeten op de grond komen.

We zijn nog altijd materialistisch bezig, t.t.z. in ons denken. We denken over onzichtbare dingen na: sociale processen, gevoelens, waarden en impulsen. Daar dénken we over na en vervolgens doen we er iets mee. (Slaan we dan het hart over?)

Een volgende stap -wat ook al ingeburgerd geraakt- is een meditatieve ingang van de zaken. We laten de inhoud even in een andere laag van ons bewustzijn komen, in ons hart, in onze 'krachtstand' (sta maar in je kracht) of buikgevoel en van daaruit komt een oplossing of bedenken we een oplossing. Mindfulness, meditatie, yoga misschien zitten in die branche. Een branche, een aardevorm, een materiële oplossingsmethode.

Sorry voor de donderslag bij heldere hemel. We zijn er nog niet.

Met je bewustzijnsziel leer je vanuit je hartedenken te handelen, te spreken, plannen te maken zonder tussenkomst van het hersendenken. Dát denken heb je alleen nodig om op aarde te blijven, om de woorden voor je spreken te "zoeken", om de plannen te "beramen".

Dat hartedenken kunnen we dus niet.

We kunnen er wel naar streven. En dat is de bewustzijnsverandering die plaats vindt. Ze vindt hoe dan ook plaats. Iedereen, elke mens, krijgt de mogelijkheden van de bewustzijnsziel ter beschikking. Het stukje in jezelf waar je hersenloos kan denken, waar meditatie bewustzijn wordt en bewustzijn hartekracht.

Dit kan je alleen bereiken (ernaar streven dus) als je (hersens)bewust bent van het hele verhaal van de wereldontwikkeling en van je eigen ontwikkeling. Het start in jezelf.

Misschien gaat de bewustzijnsverandering bij een minderheid zo vlug dat er over tien jaar (opnieuw) scholen bestaan zonder examens met veel en gelukkige leerlingen.